

Asielspelletjes van deugers en nihilisten - en de burger is de dupe

Posted on 25 april 2026 by Bart Jan Spruyt

Wetten die de asielinstroom moesten beperken, sneuvelden deze week in de Eerste Kamer. Alle partijen valt iets te verwijten. Zij speelden politieke spelletjes, stonden uiteindelijk met lege handen, en de Nederlandse burger is van dit gebrek aan verantwoordelijkheid de grote dupe.

De asielnoodmaatregelenwet van voormalig PVV-minister Marjolein Faber is in de Eerste Kamer gestrand, zoals we deze week uitvoerig hebben meegekregen. De reparatiewet (novelle) om het strafbaar stellen van illegaliteit te verzachten behaalde geen meerderheid, waarop het CDA opgelucht adem haalde en tegen de wetsvoorstellen stemde (zoals de partij vorig jaar in de Tweede Kamer ook had gedaan).

Ook de SGP trok om die reden haar steun in. En de PVV stemde tegen de eigen wetten omdat de verzachtende novelle te soft was en een uitholling van het hele pakket betekende. Een ruime meerderheid die in het verschiep lag, schrompelde ineen tot een minderheid van 37 zetels - en dat ondanks het feit dat alle politici

verbaal erkennen dat de Nederlandse bevolking een einde wil aan de massale instroom van migranten.

Gezichtsverlies voor de premier

Zo kwam er deze week een voorlopig einde aan een soap die al drie kabinetsperiodes aan de gang is. De VVD liet het kabinet-Rutte IV vallen op asiel en migratie. Het kabinet-Schoof kwam met wetgeving maar omdat de PVV uit dat kabinet stapte, kreeg die wet van Faber niet de volledige parlementaire behandeling. Het kabinet-Jetten nam die wetgeving over in zijn coalitieakkoord, met het voorbehoud dat de D66-fractie in de Eerste Kamer die niet zou steunen, maar ook deze week is het dus niet gelukt.

Na dinsdag begon natuurlijk het grote zwartepieten. Toen de steun van CDA, SGP en PVV wegviel, moest D66 alsnog leveren, vond de VVD. De mislukking was niet alleen aan de ommezwaai van de PVV te wijten, volgens fractievoorzitter Ruben Brekelmans. De steun van CDA en PVV voor de wetsvoorstellen gaf D66 de ruimte om de handen schoon te houden, maar de situatie was anders komen te liggen. D66-leider Jetten ging bellen maar slaagde er niet in zijn senatoren tot een ommekeer te bewegen. Gezichtsverlies voor de premier, een man met onvoldoende gezag, luidde de conclusie in de VVD-gelederen.

Bovendien was duidelijk geworden dat het de premier aan elementair politiek inzicht ontbrak. Hij rekende zich rijk met de steun van de PVV, maar was even vergeten dat de partij van Wilders niet de meest betrouwbare partner is om vanuit de oppositie de coalitie aan een meerderheid te helpen. En waar was de verkiezingsbelofte van D66 gebleven om te gaan strijden voor een strenger asielbeleid?

D66 en CDA wezen met de beschuldigende vinger naar de 'sabotagepolitiek' van de PVV, die de novelle had aangegrepen om alsnog tegen te stemmen en het probleem van asiel en migratie daarmee levensgroot op tafel te laten liggen – een situatie waarbij de partij, zo luidde de beschuldiging, electoraal gewin meent te kunnen halen.

Maar wie de dingen nog eens op een rijtje zet, kan alleen maar concluderen dat geen één partij vrijuit gaat bij dit debacle.

Trollen

Het amendement om illegaliteit strafbaar te stellen, ingediend door de PVV bij de behandeling van de wetten van Faber in de Tweede Kamer, behandelde onverwacht een meerderheid – onder andere omdat links in Amsterdam een Ketji Koti-feestje vierde toen ze eigenlijk in Den Haag moesten zijn om te stemmen.

De VVD steunde dat amendement, maar dat hadden ze beter niet kunnen doen. Strafbbaarstelling van illegaliteit is een serieuze zaak, en dat regel je dus zorgvuldig in een apart wetsvoorstel, goed doordacht en met goede formuleringen. Maar de VVD voelt natuurlijk altijd de dreiging van rechts bij dit soort situaties, en wil graag rechts zijn wanneer (en alleen dan) de partij er electorale winst mee te kunnen boeken.

De PVV gaat evenmin vrijuit, omdat Wilders c.s. gewoon hebben zitten trollen, zonder te willen accepteren dat je in de politiek niet alles in één keer krijgt maar ondertussen toch een stap vooruit kunt zetten. Die stap vooruit hadden ze zelfs kunnen claimen als een eigen succes van de wetten van partijgenoot Faber, die in een vorige kabinetsperiode voortdurend onder vuur had gelegen.

Het CDA van senator Madeleine van Toorenburg speelde een ijdel spel omdat ze tijdens het debat in de Eerste Kamer eindeloos veel concessies eiste van minister Bart van den Brink op het punt van die strafbaarstelling. Ze wist natuurlijk ook wel dat ze daarmee de PVV op de stang joeg.

Van de Brink valt te verwijten dat hij veel te veel meeding in de kritiek van zijn eigen CDA, terwijl iedereen allang wist dat de strafbaarstelling van illegaliteit gericht was op mensen die overlast veroorzaken en hun terugkeer frustreren. Met zijn concessies en relativeringen gaf hij de PVV evenzovele haakjes om de wetten te torpederen.

Met hun tegenstem hebben PVV en D66 eigenlijk het CDA gered. Als de novelle zou zijn aangenomen, dan zou de CDA-senaatsfractie verdeeld hebben gestemd. Als de wetten daarmee waren weggestemd, was de schade voor het CDA en vooral voor partijleider Henri Bontenbal veel groter geweest.

Rare circusact

D66 en ChristenUnie hebben zich ongeloofwaardig gemaakt om uit strategische overwegingen tegen de novelle te stemmen, terwijl ze eigenlijk voor de inhoud van de novelle waren. Maar door tegen te stemmen, wisten ze dat CDA en SGP de wetten niet zouden steunen, en de verwerping van die wetten was hun uiteindelijke bedoeling.

We hebben dus naar een rare circusact zitten kijken, waarbij elke partij zijn eigen motieven had om een spelletje te spelen. Ondertussen zijn we weer net zover als in de zomer van 2023. Het kabinet probeert deze impasse te maskeren door daags na de stemmingen met de fractievoorzitters, de premier en de vicepremiers samen te komen en na afloop van dat beraad gelijk nieuwe nationale maatregelen aan te kondigen. In aanvulling op het Europese asiel- en migratiepact, dat in juni in de Eerste Kamer wordt behandeld, wil dit kabinet op zeer korte termijn bepaalde elementen uit de wet van Faber (het ongewenst verklaren van criminele vreemdelingen en het schrappen van dwangsommen vanwege te lange procedures) alsnog via nieuwe wetgeving te regelen.

Het is moeilijk je voor te stellen dat een coalitie van CDA, D66 en VVD op deze punten met goede voorstellen gaat komen. En daarom is het goed dat de rechtse oppositie een beetje druk zet en met aanvullende wetsvoorstellen komt. Mona Keijzer heeft al een initiatief gepresenteerd om de voorrangregeling voor statushouders bij de verdeling van sociale huurwoningen te schrappen - een voorstel dat zij als minister al eerder heeft ingediend. En Simon Ceulemans van JA21 wappert al met een initiatief om de vermaledijde spreidingswet in te trekken.

De burger is niet gek

Als politiek Den Haag bij zinnen komt, zal zij niet alleen die Europese wetgeving maar ook de nationale aanvullingen met gezwinde spoed doorvoeren. Want de burger is niet gek en begrijpt ook wel dat ze deze week naar een onverkwikkelijk spel van deugers (D66, CDA) en nihilisten (PVV) heeft zitten kijken. En de peilingen zijn interessant. In 1998 waren er in de Tweede Kamer drie zetels rechts van de VVD, bij de Kamerverkiezingen van vorig jaar waren dat er 51, in de peiling van vorige week zijn dat er 60. Deze trend is niet te negeren, maar het luisteren naar deze stem van onbehagen is bij dit kabinet niet in goede handen gebleken.

WYNIA'S WEEK

Wynia's Week verschijnt 156 keer per jaar en wordt **volledig mogelijk gemaakt** door de donateurs. Doet u mee? [Doneren kan zo](#). **Hartelijk dank!**